Introductieles

Stappen in mediatie

Doel Blok 5

De lessen van dit blok stimuleren de leerlingen een actieve bijdrage te leveren aan de school, familie of buurt.

Leskern

De leerlingen kennen het Stappenplan mediatie en oefenen hiermee.

Woorden

de mediatie

Materialen

- Werkblad Stappenplan mediatie, voor iedere leerling een kopie
- De Vreedzame Schoolbal

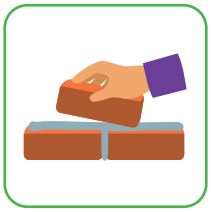
Voorbereiding

- Het zou voor deze les handig zijn als er extra volwassenen zijn om groepjes te begeleiden tijdens het oefenen.
- Check of de leerlingen die de binnenkomer en de afsluiter zouden voorbereiden, dit hebben gedaan.

Agenda

- Binnenkomer
- Wat gaan we doen en leren?
- Kwaliteiten van een mediator
- Voorbeeld rollenspel Stap 1-9
- Oefenen in kleine groepen: stap 1-9
- Voorbeeld in grote groep
- Verder met stap 10-18
- Wat hebben we gedaan en geleerd?
- Afsluiter

Binnenkomer

Laat twee leerlingen de binnenkomer die zij hebben voorbereid uitvoeren en geef een opsteker (of laat de groep dat doen). Spreek daarna af welke twee leerlingen de binnenkomer van de volgende les verzorgen. Of doe onderstaande binnenkomer.

We helpen elkaar te gaan staan

Laat kinderen twee aan twee (liefst in koppels van ongeveer gelijke lengte) ergens in het lokaal gaan staan met de rug tegen elkaar. Laat ze elkaar vasthouden door de armen in elkaar te haken. Laat ze vervolgens door elkaar in evenwicht te houden samen op de grond gaan zitten. Geef opstekers als het kinderen lukt hier elkaar goed bij te helpen. Laat de tweetallen nu proberen samen op te staan, opnieuw door elkaar te helpen en tips te geven. Herhaal dit eventueel een keer. Laat kinderen bij wie het gelukt is eventueel tips geven aan anderen.

Wat gaan we doen en leren?

Blok 5 van De Vreedzame School gaat over 'een steentje bijdragen'. We hebben het de vorige keer gehad over **mediatie***: wat is dat ook alweer? En wat heeft dat te maken met 'een steentje bijdragen'? We hebben in de vorige les ook een mediatie gezien. Weten jullie nog waar die over ging? Vandaag gaan we kijken naar wat de mediator nu precies gedaan heeft. Welke stappen nodig zijn en daar gaan we vandaag ook mee oefenen. We gaan namelijk later (afhankelijk van de situatie in de school) met mediatoren beginnen. Dat zijn leerlingen die een extra training krijgen in mediatie, en die daarna in de school de taak krijgen om bij conflicten tussen leerlingen te mediëren. Misschien vinden jullie het wel zo leuk dat jullie later ook mediator willen worden.* Neem de agenda door en vraag of iedereen akkoord is.

Kwaliteiten van een mediator

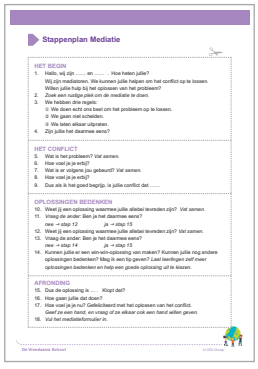
We gaan aan de slag met de coöperatieve werkvorm TweePraat door in tweetallen te brainstormen. Maak tweetallen en demonstreer kort met een leerling de bedoeling: om en om kort iets noemen. *Jullie gaan TweePraat doen over de volgende vraag: wat denk je dat de kwaliteiten van een goede mediator zijn? Wat voor soort iemand zou je het toevertrouwen om je te helpen je conflicten uit te praten?* Geef kort denktijd en vertel dat de kleinste van het tweetal mag beginnen. Laat de leerlingen een halve minuut brainstormen. Observeer of de tweetallen goed van beurt wisselen. Laat vervolgens de leerlingen om de beurt een kwaliteit noemen, schrijf mee op bord of flap en maak hierbij gebruik van de Vreedzame Schoolbal.

Voorbeeld rollenspel Stap 1-9

Deel het werkblad Stappenplan mediatie uit. *Jullie gaan nu een rollenspel zien waarin stap 1-9 van het Stappenplan worden uitgevoerd. Let goed op, want straks gaan jullie zelf oefenen.* Vraag twee vrijwilligers voor een rollenspel met een conflict. Speel een rollenspel samen met twee leerlingen, waarbij u zelf de mediator speelt. Doe alleen stap 1-9. De situatie is: *de ene leerling heeft een flauw grapje gemaakt over de ander. En toen lachte de hele klas om de grap en om hem of haar.*

Stappenplan Mediatie

HET BEGIN

1. Hallo, wij zijn ..... en ..... Hoe heten jullie?
   Wij zijn mediatoren. We kunnen jullie helpen om het conflict op te lossen.
   Willen jullie hulp bij het oplossen van het probleem?
2. Zoek een rustige plek om de mediatie te doen.
3. We hebben drie regels:
   ① We doen echt ons best om het probleem op te lossen.
   ② We gaan niet schelden.
   ③ We laten elkaar uitpraten.
4. Zijn jullie het daarmee eens?

HET CONFLICT

5. Wat is het probleem? Vat samen.
6. Hoe voel je je erbij?
7. Wat is er volgens jou gebeurd? Vat samen.
8. Hoe voel je je erbij?
9. Dus als ik het goed begrijp, is jullie conflict dat .....

OPLOSSINGEN BEDENKEN

10. Weet jij een oplossing waarmee jullie allebei tevreden zijn? Vat samen.
11. Vraag de ander: Ben je het daarmee eens?
    nee → stap 12 ja → stap 13
12. Weet jij een oplossing waarmee jullie allebei tevreden zijn? Vat samen.
13. Vraag de ander: Ben je het daarmee eens?
    nee → stap 14 ja → stap 15
14. Kunnen jullie er een win-win-oplossing van maken? Kunnen jullie nog andere oplossingen bedenken? Mag ik een tip geven? *Laat leerlingen zelf meer oplossingen bedenken en help een goede oplossing uit te kiezen.*

AFRONDING

15. Dus de oplossing is ..... Klopt dat?
16. Hoe gaan jullie dat doen?
17. Hoe voel je je nu? Gelukkiger/ met het oplossen van het conflict.
    Geef ze een hand, en vraag of ze elkaar ook een hand willen geven.
18. *Vul het mediatieformulier in.*

De Vreedzame School

Bespreek het na met de klas. Vraag steeds een leerling een stap (van stap 1-9) hardop voor te lezen en bespreek die stap. *Waarom is het belangrijk de strijdende partijen te vragen of ze hulp willen? Wat is de reden om naar een rustige plek te gaan? Waarom zijn er de drie spelregels? Wat deed de mediator allemaal? Hoe liet de mediator zien dat hij of zij geen partij koos?*

Oefenen in kleine groepen: stap 1-9

Deel de klas in groepen van vier leerlingen in. Indien mogelijk steeds twee jongens en twee meisjes. Laat ze in hun groepjes de rollen verdelen. Twee leerlingen zijn mediator, en de andere twee spelen een conflict of ruzie. Ze kunnen zelf een voorbeeld bedenken of uit een lijstje op het bord kiezen. Bijvoorbeeld:

- Een groep meisjes is aan het springtouwen. Na een tijdje komt er een jongen bij, die ook mee wil doen. Maar de meisjes vinden het niet goed.
- Voetballen: A wil meedoen met een partijtje dat al bezig is. Mag niet.
- Twee meisjes fluisteren iets over een klasgenootje, een jongetje, uit hun tafelgroep. Hij mag niet weten wat er gezegd is.
- Een aantal meisjes is met elkaar aan het spelen op het plein. Er ontstaat onenigheid over iets kleins. Een meisje zegt tegen een ander meisje: *jij bent onze vriendin niet meer.*
- Er ligt een briefje op je tafel: *… vindt jou stom!*
- Een aantal leerlingen doet buiten een spelletje, één kind mag niet meedoen.

De mediatoren verdelen de stappen. Terwijl ze dat doen spreken de twee ruziemakers even af hoe het conflict ongeveer is verlopen. Als er een vijfde leerling bij is, is deze de observator die na afloop feedback geeft aan de anderen. Laat de leerlingen nu alleen nog stap 1-9 oefenen. Als ze daarmee klaar zijn, draaien ze de rollen om, en spelen de andere twee leerlingen de mediator.

Voorbeeld in grote groep

Kies een groepje uit dat stap 1-9 voor de hele klas zal demonstreren. Bespreek met de groep na. Vraag om feedback. Eerst opstekers en daarna een tip: *wat ging goed? Wat had anders gekund?*

Verder met stap 10-18

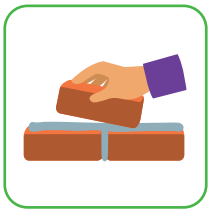
Ga met het groepje klassikaal door en zet stap 10 t/m 18 uit het stappenplan. Vraag vervolgens de leerlingen om de beurt de stappen 10 tot en met 18 hardop voor te lezen: neem elke stap kort en flitsend met de klas door, en bespreek kort het doel van die stap. Laat de leerlingen weer in de kleine groepen oefenen met de stappen 10-18 bij het conflict dat ze hadden. Als de tijd het toelaat: laat de leerlingen nog een keer van rol wisselen. Bespreek het oefenen kort klassikaal na: *wat ging goed? Wat vonden jullie moeilijk?*

Wat hebben we gedaan en geleerd?

Bespreek met de groep wat ze vonden van het oefenen. *Wat is het belangrijkste wat jij hebt geleerd?* Vertel iets over de toekomst (is afhankelijk van uw schoolsituatie: wordt er volgend jaar gestart met leerlingmediatoren; kunnen leerlingen uit groep 7 en 8 solliciteren naar die taak?). *Wat zouden jullie nu al kunnen doen met wat jullie geleerd hebben?* Vat samen: *bij mediatie neem je verschillende stappen. Door hiermee te oefenen kunnen we elkaar helpen bij ruzies en conflicten.*

Afsluiter

Laat twee leerlingen de afsluiter die zij hebben voorbereid uitvoeren en geef een opsteker (of laat de groep dat doen). Spreek daarna af welke twee leerlingen de afsluiter van de volgende les willen verzorgen. Of doe onderstaande afsluiter.

De omgekeerde wereld

De leerlingen zitten in de kring. Het is de bedoeling dat de leerlingen het tegenovergestelde doen van wat de leider doet.

- Gaat de leider staan, dan blijven de leerlingen zitten.
- Lacht de leider, dan huilen de leerlingen.
- Staat de leider achter de stoel, dan staan de leerlingen voor de stoel.
- Staat de leider met de armen over elkaar, dan doen de leerlingen de armen wijd.
- Staat de leider met de benen wijd, dan doen de leerlingen de voeten bij elkaar.
- Kijkt de leider naar de vloer, dan kijken de leerlingen naar het plafond.

Doe er als leerkracht een paar voor tot de leerlingen begrijpen wat de bedoeling is. Maak daarna een leerling leider, laat deze leerling bijvoorbeeld drie dingen doen en maak dan een andere leerling leider.

Woordmuur

de mediatie
de bemiddeling bij een conflict